

заборонена

школа

У Тбілісі,

Леонід
Осика

В ПАРАДЖАНОВА

Наприкінці вісімдесятих із початком гласності почалося паломництво в Тбілісі до Параджанова. Роки поневірянь, ув'язнень відійшли в минуле, і в цьому мученицькому ореолі, увінчаний світовою славою режисер, знявши «Легенду про Сурамську фортецю» та «Ашик-Керіб», мав можливість насолоджуватись славою – їздити за кордон зі своїми фільмами, приймати гостей. Дальшу творчість, на жаль, зупинила невиліковна хвороба. А тим часом у його старому будинку по вулиці Котемесхі, 7, де він жив серед колажів, виконаних у роки вимушеного відлучення від кіно, не зачинялися двері – сюди приїздили з різних країн його друзі – кінематографісти, дослідники кіно, шанувальники таланту режисера. Часто з'являлися тут і українські кінематографісти, зокрема, Ю.Ілленко, А.Сирих та інші. Вони знімали на відео та на кіноплівку Параджанова, який уже звик до постійно спрямованих на нього об'єктивів кінотелевідео і фотокамер.

Чи треба говорити, як нам, друзям Сергія Параджанова, потрібне було спілкування з ним! Ми, в чий пам'яті жило все, що робив і говорив Параджа-

нов у 60-ті роки, хотіли якнайскоріше відновити творчі контакти із Сергієм, незабутню атмосферу творчості. Ми пов'язували з ним свої плани. Відомо, зокрема, що Параджанов давно виношував задум поставити «Слово о полку Ігоревім», про що говорив і на прем'єрі «Ашика-Керіба» в Будинку кіно в Києві. Він чекав запрошення на Україну, щоб там жити і працювати. На жаль, офіційного запрошення не надійшло і ми їхали до нього. Юрій Ілленко записував на диктофон розповіді Параджанова про перебування в тюрмі, які лягли в основу сценарію і фільму «Лебедине озеро. Зона».

Я разом із акторами Світланою Князевою та Григорієм Гладієм в серпні 1988 року привіз показати Параджанову недавно завершений фільм «Увійдіть, стражденні!». Параджанов дуже добре поставився до фільму і навіть вручив мені за нього власноручно виготовлений приз у вигляді вирізьбленого з дерева сайгака (цю нагороду я бережу в себе вдома як найдорожчу реліквію). Ми з Світланою тоді не так давно одружились, і Параджанов вітав нас, радів нашому щастю.

Сумерка поймає Бенедикт...
 Гаси на познодіській башці Бенедикта
 Кембелю - пробити ногою
 Гаси очі над какапаша і
 злобувати ^{холодний} ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~
~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~
 газова, ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~
 обрачена очі фронтен, ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~
 Сергій Ваче ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~
~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~
 поймає Бенедикт
 Гаси ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~
 поймає Мірам ^{Бенедикт} ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~
 Терський дрекокам на перній підга
 локан гандоли. Водити
 Кригем гандоли Кригем кригем...
 Водном из оком злучити звуки токарні
 Шумани.
 Плякне, сбиває і схова мірам трздіце
 токарні - водити ^{АТЛ} ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~ ~~холодний~~

Тоді ж Параджанов написав кілька сторінок тексту, який мав бути сценарієм фільму про Врубеля. Ідею цього фільму я виношував ще з 60-х років і вважав, що якраз настав сприятливий момент для того, аби почати роботу. У головній ролі мав зніматися Григорій Гладій, роль якого у фільмі «Увійдіть, стражденні!» Параджанов дуже високо оцінив. Він благословив актора на роль Врубеля. На жаль, цього не сталося - Гладій поїхав працювати за кордон і там залишився. Фактично фільм лишився без виконавця головної ролі. Параджанов назвав його за це зрадником...

Під час нашого перебування в Параджанова оператор фільму «Увійдіть, стражденні!» Валерій Башкатов фотографував нас. Параджанов тоді ще був сповнений живого вогню, і це помітно на знімках. Вже через два роки прийшла сумна звістка про його смерть. Для нас, для українського кіно, для кіно світового це незамінна втрата. Він був запрограмований на більше. Нам поталанило, що мали такого друга, мали змогу причаститися до його таланту, до його щедрої душі.

Фрагмент рукопису сценарію «Етюди про Врубеля», написаного рукою С.Параджанова.

Сергій Параджанов. 1988 рік. Фото В.Башкатова.

Леонід Осика та С.Параджанов з портретом І.Миколайчука.

